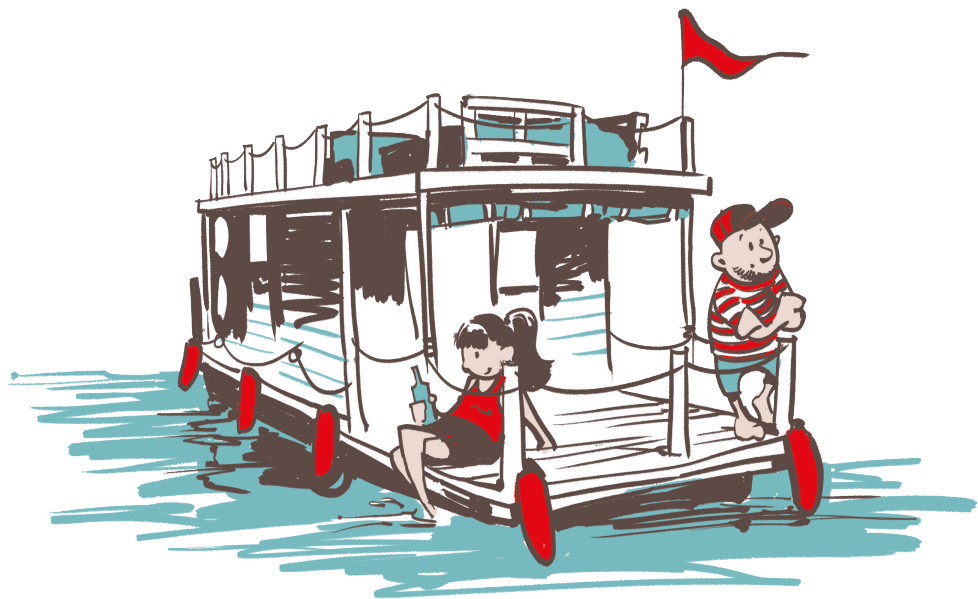

**AUF GUTE
NACHBARSCHAFT!
ZA DOBRE
SASIEDZTWO!**

„Auf gute Nachbarschaft!“

so lautet die Ausstellung der Friedrich-Ebert-Stiftung MV. Das deutsche Mecklenburg-Vorpommern und das polnische Westpommern sind Nachbarn. Es lohnt sich, aufeinander neugierig zu sein und einander besser kennenzulernen. Diese Broschüre gibt einen Einblick in die zweisprachige Ausstellung, deren Themen und Infos alltagsnah und verständlich aufbereitet sind.

Viel Freude bei der Lektüre und auf gute Nachbarschaft!

“Za dobre sąsiedztwo!”

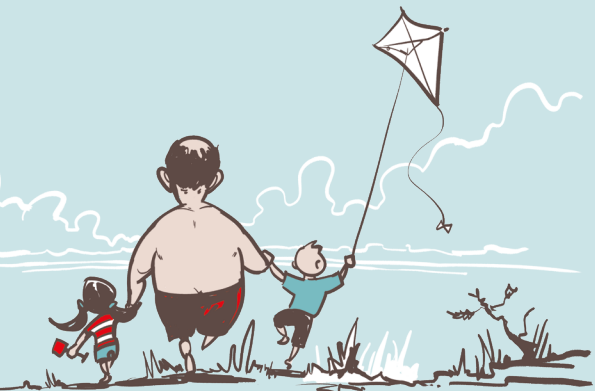
tak nazywa się wystawa Fundacji Friedrich-Ebert-Stiftung w Meklenburgii-Pomorzu Przednim. Niemiecka Meklemburgia-Pomorze Przednie i woj.zachodniopomorskie są sąsiadami. Warto więc się sobą zainteresować i lepiej się poznać. Niniejsza broszura daje wgląd w dwujęzyczną wystawę, której tematy i informacje z życia codziennego są przedstawione w sposób bliski i zrozumiały.

Życzymy miłego czytania i dobrego sąsiedztwa!

WO IST DER STRAND? GDZIE JEST PLAŻA?

Heute ist Usedom binational. Der Ostseeradweg verbindet MV und Westpommern. Zwischen Swinemünde in Polen und Bansin in Deutschland verläuft die längste Strandpromenade Europas (11 km). Binational ist auch das „Picknick an der Oder“ in Stettin, zu dem im Frühjahr jährlich Zehntausende Besucherinnen und Besucher kommen. Strandkörbe sind in MV sehr beliebt, in Westpommern sehr selten.

Uznam jest dziś wyspą dwunarodową. Bałtycka trasa rowerowa łączy ze sobą Meklemburgię-PP z woj. zachodniopomorskim. Między Świnoujściem i Bansin przebiega najdłuższa (11 km) w Europie nadmorska promenada. Dwunarodowy jest też coroczny „Piknik nad Odrą” w Szczecinie. Na tą imprezę przybywa wiosną dziesiątki tysięcy turystów. Kosze plażowe są w M-PP bardzo lubiane, w woj. zachodniopomorskim nie są one aż tak popularne.

GÄSTE GÖSCIE

Insgesamt Liczba turystów	7,5 Mio Mln	3 Mio Mln
Ausland zagranicznych	380.000	820.000
Übernachtungen Ilość miejsc noclegowych	30 Mio Mln	15 Mio Mln

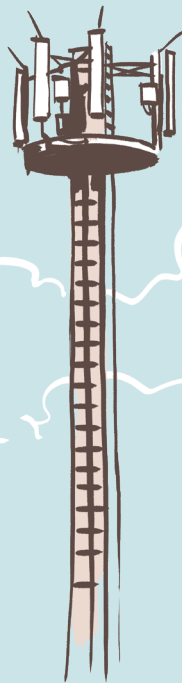

HAST DU HIER NETZ? MASZ ZASIĘG?

In Deutschland sollten 98% aller bewohnten Gebiete Netzabdeckung haben. Tatsächlich liegt Deutschland mit zwei Dritteln (4G) sehr weit hinten in der EU. Mit ca. dreiviertel Abdeckung (4G) steht Polen besser da. Seit 2015 gibt es in Polen dort ein Ministerium, das nur für die Digitalisierung zuständig ist. Neben der Infrastruktur ist das Umdenken die größte Herausforderung in beiden Ländern.

98% zamieszkałych obszarów w Niemczech powinno faktycznie mieć zasięg sieci. W rzeczywistości z ilością dwóch trzecich (4G) Niemcy zajmują w unijnym rankingu jedno z ostatnich miejsc. Polska jest trochę w lepszej sytuacji, 3/4 powierzchni pokryte jest siecią teleinformatyczną. Od 2015 r. istnieje ministerstwo, które jest odpowiedzialne tylko za cyfryzację. Oprócz wyposażenia technicznego ważnym wyzwaniem w obu krajach jest otwarcie się na nowe pomysły.

UND WAS LERNST DU? CZEGO SIĘ UCZYSZ?

Eine polnische Schulnote 1 bedeutet „ungenügend“, eine deutsche 1 ist „sehr gut“. Während die deutschen Bundesländer für Bildung zuständig sind, ist es in Polen die Zentralregierung in Warschau. Die Rostocker Universität (1419) ist die älteste im Ostseeraum. Stettin ist mit Universität, Technischer und Medizinischer Universität sowie Marinehochschule der Wissenschaftscluster von Westpommern. Viele Absolvent_innen wandern aber leider ab.

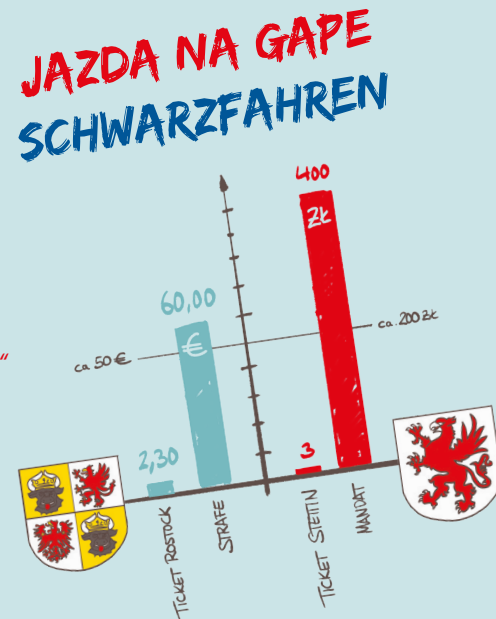
W Polsce ocena 1 oznacza „niedostateczny”, w Niemczech stopień „1” oznacza „bardzo dobry”. Podczas, kiedy w Niemczech edukacja jest sprawą krajów związkowych, w Polsce jest ona centralnie określona przez Ministerstwo Edukacji w Warszawie. Uniwersytet w Rostoku (założony w 1419 r.) jest najstarszym uniwersytetem regionu Morza Bałtyckiego. Szczecin ze swoim Uniwersytetem, Politechniką, Wyższą Szkołą Medyczną i Wyższą Szkołą Marynarki Wojennej uważany jest za prawdziwy klaster naukowy woj. zachodniopomorskiego. Niemniej jednak wiele/u absolwentów/tek opuszcza region, w którym zostali wykształceni.

WAS KOSTET DAS? ILE CO KOSZTUJE?

Die sozialen Gegensätze nehmen in beiden Ländern zu. „Früher waren wir alle gleich arm“ ist ein Satz, den man in Polen häufig hört. ÖPNV ist in Polen so billig, dass sich Schwarzfahren nicht lohnt. In Polen siezt man sich meistens und nutzt den Vornamen: *Frau Renata* und *Sie*. In Deutschland ist es entweder *Herr Müller* und *Sie* oder *Sven* und *Du*. Viele deutsche Worte sind ins Polnische eingewandert, andersrum nur wenige.

Nierówności społeczne rosną w obu Państwach. W Polsce często słyszy się powiedzenie „wcześniej wszyscy byliśmy jednakowo biedni”. Podróżowanie po Polsce jest tanie, jazda „na gapę” się nie opłaca. W Polsce zwraca się do rozmówcy z użyciem formy grzecznościowej Pani lub Pan i imię (pani Renata). W Niemczech natomiast jest albo „Herr Müller”, forma grzecznościowa „Sie” lub „Sven” i ty. W języku polskim jest wiele niemieckich zapożyczeń, odwrotnie raczej mniej.

WIE VIEL VERDIENST DU? ILE ZARABIASZ?

Polen ist der wichtigste Außenhandelspartner von MV, das Güter von 600 Mio. EUR nach Polen exportiert und in gleicher Höhe importiert. Polnische Arbeitnehmer_innen sind sehr gut qualifiziert und sprechen öfter deutsch als Deutsche polnisch. Beliebte Ausbildungsberufe in MV waren 2018 Verkäufer_in, Bürokauffrau/mann, Kraftfahrzeug-mechatroniker_in. MV wie Westpommern leiden unter Fachkräftemangel.

Polska jest głównym partnerem handlowym M-PP, która eksportuje do Polski towary o wartości 600 mln euro i importuje w tej samej kwocie. Polscy pracownicy są bardzo dobrze wykwalifikowani i mówią częściej po niemiecku niż Niemcy po polsku. Najpopularniejsze zawody w M-PP (2018), to sprzedawca handlowy, praca administracyjno-biurowa i mechatronik samochodowy. Zarówno M-PP jak i woj. zachodniopomorskie cierpią z powodu braku specjalistów.

WAŽNE BRANŻE I ZAWODY BEDEUTENDE BRANCHEN

LANDWIRTSCHAFT
rolnictwo

ERNÄHRUNG
przemysł żywnościowy

SCHIFFBAU
przemysł stocznioowy

BUDOWA MASZYN
Maschinenbau

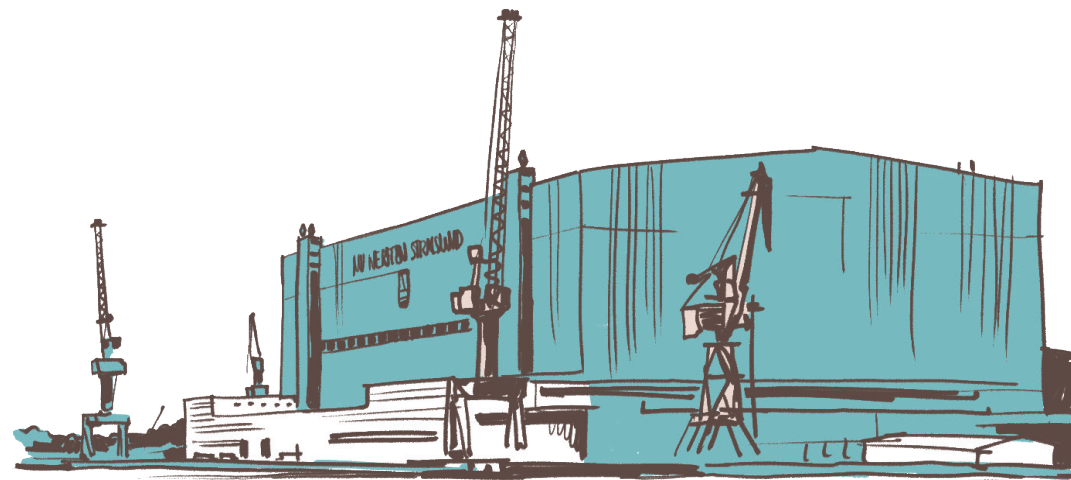
PRZEMYSŁ STOCZNIOWY
Schiffbau

PRZEMYSŁ MEBLARSKI
Möbel

Schiffbau ist in
Mecklenburg-Vorpommern
und Westpommern ein wichtiger
Wirtschaftszweig
- hier die Werft in Stralsund

*Przemysł stocznioowy jest
ważną gałęzią
gospodarki w obydwu regionach
- Stocznia w Stralsundzie*

WO IST DIE GRENZE? GDZIE JEST GRANICA?

Sicherheitskräfte aus MV und Westpommern dürfen beim Nachbarn hoheitlich handeln: Streifenwagen passieren bei Verfolgungsjagden die Grenze, Beamten führen Personen- und Fahrzeugkontrollen durch. Swinemünde verteilt jährlich 3200 „Knöllchen“ für falsches Parken, davon gehen 2800 an Deutsche. Unfallursache sind oft Trunkenheit am Steuer (PL) bzw. überhöhte Geschwindigkeit (D).

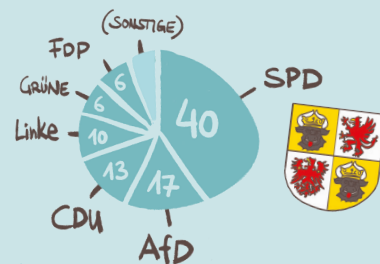
Służby bezpieczeństwa z M-PP i woj. zachodniopomorskiego mogą działać suwerennie na sąsiednim terenie: samochody patrolowe przekraczają granicę podczas pościgu, funkcjonariusze przeprowadzają kontrole osobiste oraz samochodowe. Rocznie wypisuje się w Swinoujściu 3200 Mandatów za nieprawidłowe parkowanie, w tym 2800 samochodom z niemiecką rejestracją. Przyczyną wypadków drogowych są zwykle nadużycie alkoholu (PL) oraz nadmierna prędkość (D).

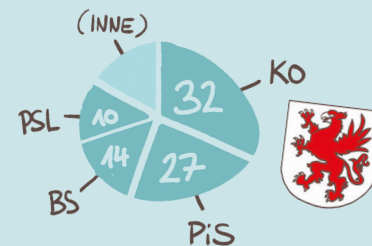
WO IST DAS WAHLLOKAL? GDZIE JEST LOKAL WYBORCZY?

Hauptstadt von MV ist Schwerin (96.000 Einwohner_innen). Stettin (408.000 Ew.) ist Sitz des Regionalparlaments der Woiwodschaft Westpommern und viel größer. MV hat einen Landtag mit Ministerpräsident_in an der Spitze, das Regionalparlament (Chefposition: Woiwod_in) tagt im „Sejmik“ (kleiner Sejm). Woiwodschaften haben weniger politischen Gestaltungsspielraum als deutsche Bundesländer.

Schwerin jest stolicą M-PP (96.000 mieszkańców). Szczecin (408.000 mieszkańców) jest większym miastem i siedzibą rządu woj. zachodniopomorskiego. Na czele Parlamentu M-PP „Landtagu” stoi „Ministerpräsident”, szefem rządu woj. zachodniopomorskiego jest Wojewoda, który nie stoi na czele Sejmiku. W porównaniu z niemieckimi krajami związkowymi województwa mają nieco mniej kompetencji politycznych.

Ergebnis der Landtagswahl 2021 in Prozent (gerundet)

Wyniki wyborów samorządowych 2018 w % (w zaokrągleniu)

Das Schloss der Pommerschen Herzöge in Stettin ist eines der größten Kulturzentren in Westpommern.

Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie jest jednym z największych ośrodków kulturalnych woj. zachodniopomorskiej.

IST DAS BIO? CZY TO JEST EKO?

In Westpommern werden 50% der Fläche landwirtschaftlich genutzt, in MV 64%. MV bewirtschaftet 9% dieser Flächen (123.000 Hektar) ökologisch. Seit EU-Beitritt 2004 hat die Bio-Landwirtschaft in Westpommern rasant zugenommen, viel wird nach Deutschland exportiert. Kritisch bewertet wird der Ausverkauf von Ackerland. Geheimtipps, wo es köstliche lokale Produkte zu kaufen gibt, sind oft Gesprächsthema.

Na obszarze woj. zachodniopomorskiego 50% powierzchni stanowią użytki rolne, w Meklemburgii 64%. Rolnictwo ekologiczne w M-PP zajmuje 9% powierzchni (123 000 hektarów). Rolnictwo ekologiczne w woj. zachodniopomorskim gwałtownie się rozwija od czasu przystąpienia do UE w 2004 roku. Duża część produkcji ekologicznej jest eksportowana do Niemiec. Sprzedaż gruntów ornych jest postrzegana krytycznie. Cenne wskazówki, gdzie kupić pyszne lokalne produkty, są często tematem rozmów.

WOHER KOMMT EUER STROM? SKĄD MASZ TWOJĄ ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ?

Zweitausend Windräder produzieren in MV 3300 Megawatt Strom, darunter auch einige offshore (im Meer). In Polen ist Westpommern Spitzenreiter bei Windenergie. Doch weitere geeignete Plätze sind in beiden Regionen begrenzt. Deutschland verzichtet schrittweise auf Atomkraft und Kohleverstromung, Polen hält an diesen Energieträgern fest. „Friday for Future“-Demos fanden in MV wie in Westpommern statt.

Łączna maksymalna moc pozyskiwana z 2.tys turbin i morskich farm wiatrowych wynosi w Meklemburgii rocznie 3300 MW energii elektrycznej. Niestety odpowiednie miejsca są zarówno w

M-PP jak i w woj.

zachodniopomorskim ograniczone.

Podczas kiedy Niemcy stopniowo wycofują się z energii jądrowej i energetyki węglowej, Polska trzyma się nadal tych źródeł energii.

Demonstracje na rzecz „Fridays for Future” odbywały się zarówno w M-PP jak i w woj. zachodniopomorskim.

GEHST DU MIT DEM KIND ZUR ÄRZTIN? CZY CHODZISZ Z DZIECKIEM DO LEKARZA?

In MV (2018: 12.900) wie Westpommern (15.600) sinkt wie anderswo auch die Geburtenrate. Namen wie Krzysztof/Christoph oder Matylda/Matilda sind grenzüberschreitend. In beiden Regionen werden Familien staatlich unterstützt (z.B. „Kindergeld“, das „Familie 500“-Programm). Die Familie ist oft traditionell: Vater, Mutter, Kids. Scheidungen gelten in Westpommern und MV als relativ üblich. Patchworkfamilien sind in Westpommern selten.

Zarówno w M-PP (2018:12.900) jak i w woj. zachodniopomorskim (15.600) liczba urodzeń maleje podobnie jak gdzie indziej. Popularne imiona jak Krzysztof/Christoph lub Matylda/Matilda spotyka się po obydwu stronach. W obu regionach rodziny otrzymują wsparcie państwa (np. „Zasiłek na dziecko”, „Rodzina 500”). Rodzina jest często tradycyjna: ojciec, matka, dzieci. Rozwody w M-PP jak i w woj. Zachodniopomorskim są uważane za stosunkowo powszechne. Rodziny patchworkowe są rzadkością w woj. zachodniopomorskim.

Wir hoffen, dass diese kleine Broschüre Ihnen neue Informationen zu den Nachbarinnen und Nachbarn jenseits der Grenze gegeben hat. Wenn Sie mehr erfahren wollen, fahren Sie am besten bald einmal hin. Viel Spaß beim Kennenlernen!

Die Ausstellung „Auf gute Nachbarschaft!“ kann für Veranstaltungen von Schulen, öffentlichen Einrichtungen oder Bildungsträgern kostenfrei ausgeliehen werden. Nach Absprache können wir weiterführende Angebote vermitteln - bitte sprechen Sie uns an!

Eine Ausstellung der Friedrich-Ebert-Stiftung
Landesbüro Mecklenburg-Vorpommern
Arsenalstr. 8, 19053 Schwerin
www.fes-mv.de
Recherche & Texte:
Margaritta-M. Patron & Ralf Oberndörfer
Grafik: Timo Zett
Redaktion: Tobias Paul
© 2021

Mamy nadzieję, że ta mała wy stawa dostarczyła Państwu nowych informacji o sąsiadach. Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej, najlepiej wkrótce tam pojedź. Życzymy Państwu dużo dobrych wrażeń w poznawaniu się nawzajem!

Wystawę "Za dobre sąsiedztwo!" można bezpłatnie wypożyczyć na imprezy organizowane przez szkoły, instytucje publiczne lub placówki oświatowe. Na życzenie możemy zaproponować dalsze oferty - skontaktuj się z nami!

*Wystawa Fundacji im. Friedricha Eberta
Landesbüro MV
ul. Arsenalstr. 8, 19053 Schwerin
www.fes-mv.de
Opracowanie treści, teksty:
Margaritta-M. Patron i Ralf Oberndörfer
Projekt graficzny : Timo Zett
Redakcja: Tobias Paul
© 2021*